

Rozhodls o mé záchraně, Bože, a jsi mým skalním štítem a pevnou tvrzí. A tak mi prosím pomoz vyváznout z moci zla, když po mně sahá, vždyť ty jsi má naděje.

Pane, čteme si v bibli o světle, které přichází do našich temnot, a o tichém hlasu, který dal zaznít tvé lásce, jež nám dává sílu. Děkujeme za to, že víra nejsou jen slova. Děkujeme, že tohle všechno můžeme prožívat na vlastní kůži: to, jak přichází láska a proměňuje lidské vztahy k lepšímu. Nikdy nás to nepromění jednou provždy – vždycky znovu klesáme a upadáme a vždycky znovu proto vždycky potřebujeme tvé ujištění o tom, že nás máš rád. Díky za to, že si pro něj smíme přijít. Amen.

Gn 18,17-23 ¹⁷ Tu Hospodin řekl: "Mám Abrahamovi zamlčet, co hodlám učinit? ¹⁸ Abraham se jistě stane velikým a zdatným národem a budou v něm požehnány všechny pronárody země. ¹⁹ Důvěrně jsem se s ním sblížil, aby přikazoval svým synům a všem, kteří přijdou po něm: »Dbejte na Hospodinovu cestu a jedněte podle spravedlnosti a práva, ať Hospodin Abrahamovi splní, co mu přislíbil.«" ²⁰ Hospodin dále pravil: "Křik ze Sodomy a Gomory je tak silný a jejich hřích je tak těžký, ²¹ že už musím sestoupit a podívat se. Jestliže si počínají tak, jak je patrné z křiku, který ke mně přichází, je po nich veta; zjistím si, jak tomu je." ²² Zatímco se muži odtud ubírali k Sodomě, Abraham zůstal stát před Hospodinem. ²³ I přistoupil Abraham a řekl: "Vyhladíš snad se svévolníkem i spravedlivého?"

Mt 11,28 Pojdte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout.

Jak to viděl Abraham, Lot a Bůh:

I. Jak to vidí Abraham

“Čemu vlastně, Bože, říkáš spravedlnost? Srovnáš zkaženou Sodomu se zemí, že už není hodna života, ale co ti spravedliví, kteří tam jsou, ty kvůli tomu pozabíjíš taky?”

“Tak mi je přiveď,” povídá Hospodin, “nebo je aspoň vyjmenuj.”

„Beze všeho,“ odvětlí Abraham. „V každé vesničce ti jich najdu aspoň padesát, natož ve městě.“ Dá se do hledání, v duchu si probírá seznam obyvatel, teda alespoň těch, které zná. “Ty,” povídá po chvíli, “a nemohlo by jich být trochu míň? Třeba tak deset?”

“Mohlo,” odvětlil Hospodin. Výborně, stačí deset, libuje si Abraham. Jenže jak se pozná, kdo je spravedlivý, a kdo ne?

Chemický prvek je v laboratorních podmínkách půvabně čistý, ale venku, potvora, začne s těmi druhými reagovat a to se někdy dějí věci! Člověk laboratorně čistě spravedlivý by taky byl hezký, ale i on je potvora a kontakt s druhými lidmi v té čistotě udělá čáru přes rozpočet a na tuhle čáru žádný zmizík nezabírá. Jak snadné by bylo zůstat bezúhonný a spravedlivý, kdyby vás nezaskočily žádné zlé události a nedotírala tíživá minulost a všelijaká pokušení – jenomže to všechno na člověka přichází, a tak stoprocentně čistý ani špinavý nejsme nikdo. Tak jak se ten spravedlivý pozná? Kolik špíny se ještě snese, a co už je moc?

Takhle o tom Abraham přemítá. “Sodomáci žijí jak urvaní z řetězu, jak bez srdce a bez rozumu, ale snad je jim ještě pomoci (možná jsem tu já právě od toho). Snad by jim Boží odpuštění otevřelo oči – kéž bych tam našel pro začátek aspoň deset bezúhonných, ať je odkud začít.”

Spravedlnost se neměří, spravedlnost se žije v lidských vztazích. A zrovna tak je to i ve víře: vždyť i tvou spolehlivost a věrnost, Bože, prožívám ve vztahu, to když v životě všelijak tápu a klopýtám a ty mě zase podepřeš – a kdo tohle nevidí a nezažil, těžko mu to vysvětlíte.

II. Jak to vidí Lot

To vlastně nevím, jak to vidí Lot, protože o tom Bible nic neříká. Tak si aspoň představuju, jak bych se v Sodomě asi cítil já. Co se tam vlastně dělo? Tradičně Sodomáky podezíráme z nějakých zvrhlých činů pokud možno propojených se sexem, ale to je spíš lidová tvořivost naší fantazie, v jiných městech to možná nebylo jiné a Bible říká jen to, že křik odtamtud je silný a hřích těžký. Na samém začátku Bible vřeštěla k Bohu prolitá krev (Ábelova), kdo to křičí teď? Spravedlnost prožíváme ve vzájemných vztazích, nemůžu být spravedlivý křivě na úkor druhých. Tak třeba přihrávat příležitosti a peníze jen velkým a zazobaným jistě

můžu (když si chci koupit jejich podporu), ale až to ty druhé, ty opomíjené skřípne moc, ukáže se, že spravedlnost je složitější než ideový program nebo bezideový nákup.

Spravedlnost není ani dílem tohoto okamžiku, neustále přece ovlivňujeme, co bude zítra, a zaděláváme na štěstí nebo na malér i svým potomkům. To oni budou muset splácet dluhy, které my naděláme (ekonomické, ekologické, mravní a jiné) – jistěže je dělat můžeme, ale spravedlnost se žije ve vztahu a ne jen v tom, nač si dnes děláme nárok.

Možná k nebi křičí tichý nářek seniorů, co za nimi nesmějí děti a vnuci, aby s nimi nepřišel i Covid (a tak tam ten Covid přichází sám); útěchou jim má být, že na vánoce budou stromky i kapři a otevřené krámy (což je dobře, ale že by to bylo tohle, co jim schází, že by jim nešlo o tíživou samotu a o vztahy?).

Možná k nebi křičí nářek zbytečných, zneužitých, pohrdaných, týraných a opuštěných. Když hrstka bláznů nakazí celé město, odskáčou to i ti, kdo se na tom zlu nechťeli podílet, ale neumějí ho zastavit. A jestli už ani nevnímáme křik o pomoc, který přitom stoupá až k nebi, pak je s námi veta, praví Bible. Tak to se o nás bojím. Možná by lidem přece jen mohlo otevřít oči Boží odpuštění (třeba jsme tu právě od toho?).

III. Jak to vidí Bůh

Tak tohle už nevím vůbec, jak to vidí Bůh. Víím jen, co Bible podotýká na jiném místě: že jenom Bůh nás činí spravedlivými, protože sami na to nemáme. A že to podniká jen tak, ze své vůle, protože nás má rád.

Nevím, jak to přesně s Lotem a se Sodomou bylo. Zbyla tu po nich jen díra do země, popel a prach. Abraham by si právem mohl stěžovat na dávnou křivdu od Lota a kdož ví, na co ještě. Ale nestěžuje si a ani nevykládá, že si to v Sodomě sami zavinili. Modlí se za Lota a za Sodomu. Vždyť to nejdůležitější, co v životě stojí za řeč, je teprve před námi (totiž Boží budoucnost). Co bylo včera (třeba nějaká křivda) a co je dnes (třeba to, že nevím, co s ní), to ještě není konečná: protože je před námi taky ještě nějaké zítra a pro ten zítřek, přátelé, pro ten zítřek je důležitá důvěra k Bohu (a z ní plynoucí láska k lidem).

Jeden z proroků (Jeremjáš) kdysi řekl, že Bůh netrvá na Abrahamově návrhu deseti spravedlivých a stačil by mu jeden, aby pro něj všem

odpustil. A protože se nikdo takový nenašel, vzal to na sebe sám. Přišel k nám (v církevní hantýrce se tomu říká advent) a vyhlásil Boží milost: mažu vám rejstřík, tak ke mně pojdte všichni, kdo jste zatíženi čímkoli, co je k neunesení. Tohle říká Bůh všem těm, kdo o to hodně stojí a kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti.

Když se řekne spravedlnost a taky spasení neboli záchrana, znamená to právě tohle: V nebi vyhlásili odpuštění hříchu a blahoslavený, kdo o to stojí. Vůbec to neznamená nezajímavé šedivé živoření někoho, komu je radši všechno zakázáno, aby nic nezkazil. Naopak, všechno je dovoleno (akorát že ne všechno je dobré pro vás a pro druhé). Tak s chutí do života, jděte a zpívejte Bohu o své vděčnosti. Vnímejte přítom, jestli něčí zoufalý křik stoupá až k nebi, a snažte se pomoci – prostě žijte Bohu k slávě, což znamená bližním k užitku a sobě pro radost.

Pane Bože, ty jsi udělal vše, co bylo nutné, aby naše vina mohla být smazána. I my máme odpouštět těm, kdo se provinili proti nám, a to je strašně obtížné a někdy se do toho člověku moc nechce. Pomoz, prosíme.

Stojíme o tvé požehnání a rádi bychom, aby dorazilo i ke všem lidem kolem nás. Prosíme za nemocné, prosíme za ty, kdo prožívají smutek, a za ty, kdo mají strach. Prosíme za všechny, kdo ze všech sil pomáhají. Prosíme za křesťany, aby byli tvými svědky v tomto světě a vnášeli do něj tvou lásku. Prosíme za všechny lidi, aby nalézali smysl života, po kterém nezůstane jen popel a prach. Ty sám nás veď, prosíme. Společně se k tobě modlíme: Otče náš...

Boží pravda, kterou žádná temnota nezahalí, ta ať vám svítí na cestu, kdybyste bloudili; ať vás provází, kamkoli půjdete.

Boží naděje ať je vám budoucností, tam kde jiní nevidí nic než tmu, beznaděj a konec; ať vás chrání před strachem z lidí i z příštích dnů a let.

A Boží láska, bez které se životní zahrada mění v poušť, Boží láska ať oživuje vše dobré, co skomírá; ať vám dodává chuť do života, radost z toho, že tu můžeme být, a ať vás naplní pokojem. Amen.